

διάλογοι καταλλαγής

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ★ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1999 ★ Αριθμ. Φύλλου 55
ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ • GR - 73006 ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος... καὶ ὁ λόγος σάρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν»
(Ιωάν. 1,1. 14)

«Ο Θεός Λόγος, ὁ μονογενής τοῦ Θεοῦ Υἱός, ὁ προκόπιος, ὁ πάλαι τῆς ὀπτασίας χρονοποιητής, οὐ χρόνων ὑστερογενής»
(Τιμόθεος Πρεσβύτερος Ιεροσολύμων, Migne 86, 248A)

«Χρόνος δέ ἐστι τὸ συμπαρεκτενόμενον τῇ συστάσει τοῦ κόσμου διάστημα»
(Μέγας Βασίλειος, Migne 29, 560B)

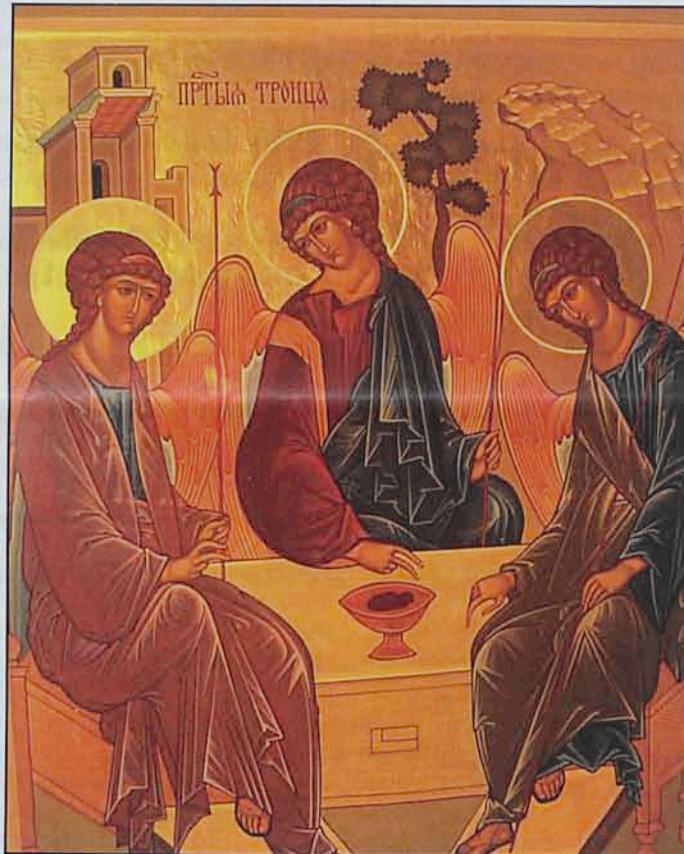
$$G'_{\mu\nu} = 8\pi G \rho_{\mu\nu}$$

«Γενητός ὁ χρόνος καὶ οὐκ ἄδιος, ἡργάμενος καὶ οὐκ ἄναρχος, πεπερασμένος καὶ οὐκ ἄπειρος... Εἰ δὲ ὁ χρόνος τοιοῦτος, ἐξ ἀνάγκης καὶ ἡ κίνησις, ἡς ἀριθμός ἔστιν ὁ χρόνος»
(Ιουστίνος, Migne 6, 152 8B)

«Καιρῶν καὶ χρόνων αὐτὸς ποιητής» - ὁ Θεός
(Προκόπιος Migne 87, 292C)

«Χρόνος μέν ἐστι τὸ διάστημα καθ' ὃ πράττεται τι, καιρὸς δέ, ὁ ἐπιτήδιος τῆς ἐργασίας χρόνος»
(Ολυμπιόδωρος Ἀλεξανδρ., Migne 93, 508A)

«Ο τῶν αἰώνων ποιητής καὶ δεσπότης, Θεός τῶν ὅλων, ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύ-

Η Αγία Τριάς, αντίγραφο της περίφημης εικόνας του Αντρέϊ Ρουμπλιώφ, δωρεά του Πατριαρχείου Μόσχας για το Παρεκκλήσι της ΟΑΚ (1979).

σιον εὐλόγησον περίοδον, σφέων τῷ ἐλέει σου, τῷ ἀπείρῳ οἰκτίζομν, πάντας τοὺς λατρεύοντας, σοὶ τῷ μόνῳ δεσπότῃ, καὶ ἐκβιώντας φόβῳ λυτρωτά· εὑφορον πᾶσι, τῷ ἔτος χορήγησον.
(Κοντάκιον, ἀρχή τῆς Ἰνδικτού)

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά, καὶ

καλὴν ἀπολογίαν, τὴν ἐπὶ τοῦ φιβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.
(Θ. Λειτουργία Ιωάννου Χρυσοστόμου)

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ καιρούς καὶ χρόνους ἐν τῇ ιδίᾳ ἔξουσίᾳ θέμενος, ὁ ἄναρχος καὶ ἀτελεύτης καὶ ἐπέκεινα παντὸς χρόνου νοούμενός τε καὶ ὑπάρχων, ὁ πάσης ἐκτὸς μεταβολῆς τε τῶν ὄντων καὶ ἀλλοιώσεως,

ὅ τον πάντα χρόνον τὸν τε γεγονότα τὸν τε ὄντα καὶ τὸν ἐσόμενον πληρῶν, ὁ ἐν τῇ ἀφάτῳ σου μακροθυμίᾳ καταξιώσας ἡμᾶς εἰς νέον ἐνιαυτὸν εἰσελθεῖν· αὐτὸς πανάγαθε Δέσποτα, τὴν εἰσόδον ταῦτην τῇ θείᾳ σου χάριτι εὐλόγησον· διμόδους εἰρηνικούς πρός καρποφορίαν τῇ γῇ δώρησαι τοὺς ἀέρας ὑγιεινούς καὶ εὐχράτους ἀνθρώποις τε καὶ κτήνεσι κατασκεύασον· δός ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοιοία βεβαία τὸν κύκλον αὐτοῦ διελθεῖν, τῷ στεφάνῳ τῆς δόξης τῶν ἀρετῶν κοσμουμένους, τῷ φωτὶ τῶν ἐντολῶν σου εὐσχημόνως ὡς ἐν ἡμέρᾳ καλῶς διεύοντας. Τὴν ἀγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν καλῶς διαφύλαξον· τὸ εὐσεβές ἡμῶν Ἐθνος τῇ δυνάμει σου κραταίωσον· τοὺς Ἀρχοντας ἡμῶν καὶ τὸν Στρατὸν τῇ κραταφῇ σου χειρὶ στερέωσον καὶ κράτυνον. Τὴν νεότητα παιδαγώγησον, τὸ γῆρας περιχράτησον, τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε, τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε καὶ σύναψον τῇ ἀγίᾳ σου Ἐκκλησίᾳ. Ἐλθέτω δὲ ἐφ' ἡμᾶς ἡ βασιλεία σου, βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων, βασιλεία χριστότητος, δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης, καὶ αξιωσον ἡμᾶς ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μᾶτι παρδίᾳ ὑμετέν σε καὶ δοξάζειν τὸν ἐν Τριάδι ἄναρχον καὶ αἰώνιον Θεόν εἰς τοὺς αἰδίνας τῶν αἰώνων.
(Εὐχὴ ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους)

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 1999

Ο ΚΤΩΡΙΟΣ

3. Σύλλογος Ρεθυμνίων Μικρασιατών «ΙΩΝΙΑ».

1576 4.-15. Ζώσα Ορθοδοξία

Σεμινάριο «βιβλιοδράματος» με συμμετοχή ειδικών από το Πανεπιστήμιο του Κάισελ και εκπαιδευομένων στη μορφή αυτή «ανάγνωσης» και βίωσης περιστατικών και διηγήσεων της Αγίας Γραφής.

1577 5. Ιωβηλαίον 2000

Η Ι. Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου, προκειμένου να καταρτίσει το πρόγραμμα των εκδηλώσεων για τον εορτασμό του Ιωβηλαίου 2000 μ.Χ., συγκάλεσε στην ΟΑΚ τους ιερείς-εφημερίους των ενοριών της, τους Δημάρχους των δυο Επαρχιών, εκπροσώπους Σχολείων, Γυναικείων Σύλλογων και άλλων φορέων. Μετά από εισήγηση του Σεβασμ. Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου συζητήθηκαν σκέψεις και προτάσεις για εκδηλώσεις που κρίνεται χρήσιμο να γίνουν κατά τη διάρκεια του έτους 2000 σε διάφορα κέντρα των δυο Επαρχιών.

8. Ομάδα αλλοδαπών.

9. Εκδρομικός-Ψυχαγωγικός Σύλλογος Ρεθύμνου.

1578 9.-10. Σωτήριον έτος 2000 μ.Χ.

Καιρός ευπρόσδεκτος - ιαιρός σωτηρίας

Η χριστιανική ένωση Ηρακλείου «Ο Απόστολος Παύ-

λος», συνεχίζουσα την πολυετή συνεργασία της με την Ορθόδοξη Ακαδημία Κορήτης, επισκέφθηκε και πάλι το Ίδρυμά μας με πολυμελή ομάδα και υπεύθυνο τον ζηλωτή Θεολόγο Νικόλαο Ανδρουλιδάκη. Ο Γεν. Διευθυντής της ΟΑΚ ανέπτυξε διάφορα κείμενα της Αγ. Γραφής, σχετικά με το Ιωβηλαίον έτος και τον τρόπο που οι Χριστιανοί χρησιμοποιούν τους χρόνους και τους καιρούς.

1579 12. Η Ορθοδοξία σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από τη Γερμανία, που ενημερώνεται για διάφορες πτυχές της ιστορίας και της σύγχρονης ζωής της Εκκλησίας μας.

1580 12. Η Ορθοδοξία σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από τη Γερμανία.

1581 13. Η Ορθοδοξία σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από τη Γερμανία.

1582 15. Η Κορήτη χθές και σήμερα

Ημερίδα με ομάδα αλλοδαπών.

18. Ομάδα αλλοδαπών

20. Ομάδα αλλοδαπών

1583 20.-23. Διεθνής Συνάντηση Φυσικής Στοιχειωδών Σωματιδίων

Στη συνάντηση αυτή, που οργανώθηκε από τους ερευνητές Πειραιατικής Φυσικής Στοιχειωδών Σωματιδίων του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος», του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Ε.Μ.Π. μετέχουν 90 ερευνητές-στελέχη των τεσσάρων πειραιάτων του επιταχυντή LEP του Ευρωπαϊκού Εργαστηρίου Στοιχειωδών Σωματιδίων (CERN) και 10 Θεωρητικοί Φυσικοί. Αντικείμενο αυτής της συνάντησης αποτελεί η απότιμηση των αποτελεσμάτων της διεθνούς δραστηριότητας αναφορικά στις Ηλεκτροσθενείς Αλληλεπιδράσεις, ο συντονισμός των ερευνητικών δραστηριοτήτων και ο προγραμματισμός της αξιοποίησης του τελευταίου χρόνου λειτουργίας του LEP στην αναζήτηση «Νέας Φυσικής».

Η επιστημονική αυτή συνάντηση συνέπεσε θεματικά και χρονικά με την απονομή από τη Βασιλική Σουηδική Ακαδημία Επιστημών του βραβείου Nobel Φυσικής 1999 στους Ολλανδούς Φυσικούς Καθηγ. Gerardus 't Hooft του Πανεπιστημίου της

Ουτρέχητς (βλπ. Διάλογοι Καταλλαγής 54) και Ομότιμο Καθηγ. Martinus J.G. Veltman. Το βραβείο Nobel απονεμήθηκε στους δυο αυτούς ερευνητές ως επιβράβευση του επιστημονικού τους επιτεύγματος σε ό,τι αφορά στη μαθηματική θεμελίωση της Θεωρίας Στοιχειωδών Σωματιδίων. Ειδικότερα, οι τιμώμενοι ερευνητές ανέπτυξαν την υπολογιστική μεθοδολογία που κατέστησε την Κβαντική Θεωρία των Ηλεκτροσθενών Αλληλεπιδράσεων αναδεικνύει το επίτευγμα των 't Hooft και Veltman. Παράλληλα όμως, αναδεικνύει και τη δυναμική της προώθησης των συνόρων της ανθρώπινης γνώσης, εξαίροντας το όρλο της επιστημονικής συνεργασίας.

Ιδιαίτερα, οι συνθήκες που προσέφερε ο επιταχυντής LEP του CERN, συνετέλεσαν στην εξουνχιστική μελέτη των αλληλεπιδράσεων των σωματιδίων γ, Z και W - φορέων της Ηλεκτροσθενούς Δύναμης. Η οργανολογία και η ερευνητική μεθοδολογία που

ανέπτυξαν οι Φυσικοί των τεσσάρων μεγάλων πειραιάτων του LEP (ALEPH, DELPHI, L3, OPAL), οδήγησε σε μετρήσεις μεγάλης ακρίβειας (της τάξης του 0.0001%) πληθώρας φυσικών ποσοτήτων.

Η εξαιρετική συμφωνία μεταξύ των πειραιάτων αυτών μετρήσεων και των προβλέψεων της Κβαντικής Θεωρίας των Ηλεκτροσθενών Αλληλεπιδράσεων αναδεικνύει το επίτευγμα των 't Hooft και Veltman. Παράλληλα όμως, αναδεικνύει και τη δυναμική της προώθησης των συνόρων της ανθρώπινης γνώσης, εξαίροντας το όρλο της επιστημονικής συνεργασίας.

Στο πνεύμα της κοινής επιστημονικής προσπάθειας διεξάγεται και η διεθνής αυτή συνάντηση. Για τους Έλληνες Φυσικούς, οι οποίοι συμμετέχουν ενεργά στο ερευνητικό πρόγραμμα του LEP για περισσότερο από δέκα χρόνια, τόσο η απονομή της ύψιστης επιστημονικής διάκρισης στους 't Hooft και Veltman, όσο και η οργά-

νωση και η διεξαγωγή της διεθνούς συνάντησης στην Ελλάδα αποτελεί επιστημονικό έπαθλο. Η Οργανωτική Επιτροπή εξέφρασε τις ευχαριστίες της στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κορήτης, στον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε «Δημόκριτος»

και στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας για την πολύτιμη βιοήθειά τους. Για την Ορθόδοξη Ακαδημία Κορήτης αποτελεί ιδιαίτερη ικανοποίηση η επί 30 και πλέον έτη τακτική επικοινωνία με διακεκριμένους Έλληνες και αλλοδαπούς Φυσικούς, οι οποίοι, παράλληλα πρόσ το

καθαρά επιστημονικό πρόγραμμά τους έχουν την ευκαιρία να επικοινωνήσουν πνευματικά με την ΟΑΚ και τον περιγύρο της και να ανταλλάξουν μαζί μας χαρές και έγνοιες, που προκύπτουν από την επιτάχυνση της ανακάλυψης των μυστικών της θείας Δημιουργίας.

21. Ομάδα αλλοδαπών

1584 22. Η Ορθόδοξη σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από τη Γερμανία.

1585 27.-29. Μινωϊκός Πολιτισμός και Ορθόδοξη

Διεθνής συνάντηση για τη μελέτη της πολιτισμικής πορείας της Κορήτης από τα αρχαιότατα χρόνια μέχρι σήμερα.

1586 29. Στον κοινό αγώνα

Ημερίδα με την ποδοσφαιρική ομάδα του Ανωτέρου Τεχνολογικού Ιδρύματος Κύπρου που φιλοξενείται από το Πανεπιστήμιο Κορήτης στα πλαίσια ανταλλαγών αθλητικών δραστηριοτήτων. Ο Γεν. Διευθυντής ενημέρωσε τα μέλη της Ομάδας για το έργο του Ιδρύματος και υπογράμμισε την ενότητα σύμπαντος του Ελληνισμού στον αγώνα της Κύπρου.

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

1587 5. - 8. Ο γενικός προσανατολισμός της Παιδείας, οι προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και ο ρόλος της θρησκευτικής αγωγής

Συνάντηση Εμπειρογνωμόνων των Υπουργών Παιδείας 21 ευρωπαϊκών Κρατών, των οποίων τα Κοινοβούλια είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΕΔΣΟ) πραγματοποιήθηκε στην ΟΑΚ με πρωτοβουλία της ΕΔΣΟ και σε συνεργασία με το Ίδρυμα μας. Σκοπός της σύναξης αυτής ήταν να συζητηθεί το ως άνω θέμα και να προετοιμασθεί Διάσκεψη των Υπουργών Παιδείας στον ίδιο χώρο κατά το επόμενο έτος. Η πρωτοβουλία είχε την αρωγή του Ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Πραγματοποιήθηκε ύστερα από πρόταση του Αλεξ. Παπαδερού, που έγινε ομόφωνα δεκτή από την επίσια Γενική Συνέλευση της Ε.Δ.Σ.Ο (Βαρσοβία 1998).

Κατά τη συνάντηση στην ΟΑΚ έγινε ανταλλαγή εμπειριών και συζητήθηκαν θέματα που αφορούν στη διδασκαλία του μαθημάτος των Θρησκευτικών στην κατώτερη και μέση εκπαίδευση. Προς το σκοπό αυτό κλήθηκαν και συνεργάτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που παρουσίασαν τα συμπεράσματα ευρωπαϊκής μελέτης για το ως άνω θέμα.

Του συνέδρους καλωσόρισε ο Πρόεδρος της ΟΑΚ Σεβασμ. Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος, τη δε έναρξη των εργασιών εκήρυξε ο Υφυπουργός Παιδείας Ι. Ανθόπουλος. Κατά τη συνάντηση αναγνώσθηκε Μήνυμα του Προέδρου του Ελληνικού Κοινοβουλίου Α. Κακλαμάνη, και χαιρετισμός του Βουλευτή Χανίων Εμμ. Σκουλάκη. Τους συνέδρους προσήλθε και χαιρέτισε ο Βουλευτής Χανίων Σήφης Βαλυράκης.

Παράλληλα με τις εργασίες της συνάντησης συνεδρίασε και η Διεθνής Γραμματεία της Ε.Δ.Σ.Ο υπό την προεδρία του Γεν. Γραμματέα Βουλευτή Στυλ. Παπαθεμέλη. Ο Πρόεδρος της Γεν. Συνέλευσης Ρώσος Βουλευτής Victor Zorkalsev, λόγω κωλύματος, εκπροσωπήθηκε από άλλον Βουλευτή της Δούμα. Η Γραμματεία ασχολήθηκε με θέματα προετοιμασίας των εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν κατά το έτος 2000 από τη Γέννηση του Θεανθρώπου.

Η Ευρωπαϊκή Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας (Ε.Δ.Σ.Ο) είναι διακοινοβουλευτικό σώμα, το οποίο δημιουργήθηκε μετά από πρωτοβουλία της

Βουλής των Ελλήνων. Συμμετέχουν αντιπροσωπίες από τα Κοινοβούλια των εξής Κρατών: Αλβανία, Αρμενία, Βουλγαρία, Γεωργία, Γιουγκοσλαβία, Ελλάδα, Εσθονία, Καζακστάν, Κύπρος, Λετονία, Λευκορωσία, Ρωσία, Σλοβακία, Τσεχία, Φιλλανδία.

Εκτελεστικό όργανο της Ε.Δ.Σ.Ο είναι η Γραμματεία. Αποτελείται από επτά μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση με διετή θητεία. Μόνιμα μέλη της Γραμματείας είναι η Ελλάδα και η Ρωσία, ενώ ο Γενικός Γραμματέας είναι πάντοτε Έλληνας. Η Γραμματεία έχει ως μόνιμη έδρα την Αθήνα και συνέρχεται τρεις φορές το χρόνο.

Ανώτατο όργανο της Ε.Δ.Σ.Ο είναι η Γενική Συνέλευση. Τη Γενική Συνέλευση απαρτίζουν τριμελείς κοινοβουλευτικές αντιπροσωπίες, που ορίζονται από τα Κοινοβούλια των παραπάνω Χωρών. Συνέρχεται μια φορά το χρόνο σε προκαθορισμένες πόλεις, σε χώρες μέλη της Ε.Δ.Σ.Ο. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί Συνέλευσεις στις εξής πόλεις:

1994 Αθήνα, 1995 Μόσχα, 1996 Σόφια, 1997 Θεσσαλονίκη, 1998 Βαρσοβία, 1999 Αγία Πετρούπολη. Η Συνέλευση του έτους 2000 προγραμματίζεται να γίνει στην Ιερουσαλήμ.

Εκτός από τον Γεν. Γραμματέα Στ. Παπαθεμέλη στη Γραμματεία μετέχουν επίσης και ήταν παρόντες στη συνεδρία ο Αντιπρόεδρος της Βουλής Ν. Κατσαρός (ως Αναπλ. Γεν. Γραμματέας και Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονισμών της ΕΔΣΟ), ο Δ. Γεωργακόπουλος (Ταμίας) και από την Κύπρο ο Δ. Θεοδώρου. Ως Σύμβουλος από ελληνικής πλευράς συμπράττει ο Κώστας Μυγδάλης.

Τους συνέδρους δεξιώθηκαν ο Γεν. Γραμματέας Περιφέρειας Κρήτης Βασ. Βαλασόπουλος και ο Νομάρχης Χανίων Γ. Κατσανεβάκης.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η Γενική Γραμματεία της Ευρωπαϊκής Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΕΔΣΟ), πληροφορηθείσα το περιεχόμενο της πρότασης γιά την ίδρυση «Μουσείου της Ευρώπης» με αφετηρία του Ευρωπαϊ-

κού Πολιτισμού την εποχή του Καρλομάγνου το 800 μ.Χ.:

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ:

Η Ευρώπη εκτείνεται από τον Ατλαντικό μέχρι τα Ουράλια όρη και τις ανατολικές ακτές της Μεσογείου. Θεμέλιο του πνευματικού και του τεχνικού πολιτισμού της είναι ο κλασικός αρχαιοελληνικός πολιτισμός, ο ρωμαϊκός και ο βυζαντινός πολιτισμός, που αναπτύχθηκε στις χώρες της Ανατολικής κυρίως Ευρώπης (Ελλάδα, Κύπρος, Ιταλία, Βυζαντινή Αυτοκρατορία κλπ.). Το γεγονός αυτό είναι και ιστορικά βέβαιο, αλλά και ομολογημένο από όλους τους εξέχοντες πνευματικούς ανθρώπους και της Δυτικής Ευρώπης.

Ο Χριστιανισμός, ως στοιχείο της πνευματικής ταυτότητας των λαών της Δυτικής Ευρώπης, γεννήθηκε στην Παλαιστίνη, γράφηκε και διδάχθηκε στην ελληνική γλώσσα και από την Κύπρο, την Ελλάδα και τη Ρώμη διαδόθηκε και επικράτησε σ' όλη την Ευρώπη, η οποία μ' αυτό τον τρόπο έγινε φορέας του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού.

Το «Μουσείο της Ευρώπης», όπως και η αποτελούμενη από δύο ελληνικές λέξεις επωνυμία του το δηλώνει, αποδεικνύοντας την ανωτέρω αλήθεια, δεν θα είναι Μουσείο ολόκληρης της Ευρώπης. Θα είναι Μουσείο ενός τμήματος της που κατοικείται από το μισό ευρωπαϊκό πληθυσμό. Αντί μουσείου του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού θα είναι μουσείο της Δυτικής και μέρους της

Κεντρικής Ευρώπης και του πολιτισμού της μετά το 800 μ.Χ.

Θα είναι ένα Μουσείο μετέωρο και ανίκανο να απαντήσει στα ερωτήματα: Πού θεμελιώνεται ο επιδεικνύομενος πολιτισμός; Τι υπάρχει μπροστά απ' αυτόν; Από ποιούς και πόσο επηρεάστηκε;

Το Μουσείο της Ευρώπης, όπως προτάθηκε, αποτελεί υλοποίηση γνωστής εξωευρωπαϊκής αβάσιμης θεωρίας και συνιστά ενέργεια υποτιμήσεως και εχθρικής μεταχειρίσεως τριακοσίων (300) περίπου εκατομμυρίων ευρωπαίων πολιτών, που αποβάλλονται από το Μουσείο της Ευρώπης για την μέχρι το 800 μ.Χ. προσφορά τους στον πολιτισμό της Ευρώπης.

Το Μουσείο της Ευρώπης, όπως προτάθηκε, αντί να ενισχύει το «όραμα της Ενωμένης Ευρώπης», το μεταλλάσσει σε «όραμα διασπασμένης Ευρώπης».

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Απευθύνει έκκληση προς τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να απορρίψουν την πρόταση και ατομικά σε κάθε πνευματικό άνθρωπο να την καταδικάσει, να απορρίψουν την πρόταση ως ιδέα που βιάζει την ιστορία, τη γεωγραφία και τον πολιτισμό της Ευρώπης, αντί να προβάλει την ιστορία και την προσφορά όλων των λαών της σ' όλες τις εποχές.

Κολυμπάρι Χανίων
7 Νοεμβρίου 1999

Μια ενδεικτική απήχηση:

Ευχαριστήριο γράμμα του Νικολάι Λις. Συμβούλου του Υπουργού Παιδείας της Λευκορωσίας:

«Σας στέλνω το κείμενο της εισηγήσεώς μου κατά τη συνάντηση των εκπροσώπων των Υπουργείων Παιδείας των Κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας.

Με την ευκαιρία ευχαριστώ για τη θερμή φιλοξενία και τέλεια οργανωση της προπαρασκευαστικής συνάντησης εκπροσώπων των Υπουργείων Παιδείας ..... και για την εποιμότητά σας να πάρετε την ευθύνη για προετοιμασία και διεξαγωγή ενός τόσο σημαντικού για τον ορθόδοξο κόσμο γεγονότος, όπως η συνάντηση των Υπουργών Παιδείας των Κρατών-μελών της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας το έτος 2000».

1588 16.-26. ΕΛΛΗΝΟΓΟΣ. Η ΣΠΟΥΔΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΚΟΙΝΗΣ) ΣΤΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Με πρωτοβουλία της Ορθοδόξου Ακαδημίας πραγματοποιήθηκε συνέδριο με θέμα τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας σε Ορθόδοξα Θεολογικά εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Στο συνέδριο έλαβαν μέρος εκπρόσωποι διαφόρων Θεολογικών, αλλά και άλλων Πανεπιστημιακών Σχολών της Βουλγαρίας, του Λιβάνου, της Ρουμανίας, της Ρωσίας και της Φιλλανδίας, ο Ομότιμος Καθηγητής της Καινής Διαθήκης στη Θεολογική Σχολή Αθηνών Γεώργιος Γαλίτης και άλλοι Έλληνες Θεολόγοι. Το συνέδριο έγινε με την αρωγή του ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Τους σύνεδρους υποδέχθηκε και δεξιώθηκε στο Καστέλλι ο Πρόεδρος της ΟΑΚ Σεβασμ. Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος.

Στην Ι. Μονή Γωνιάς οι σύνεδροι παρακολούθησαν τον Εσπερινό και στη συνέχεια ξεναγήθηκαν και φιλοξενήθηκαν με εγκαρδιότητα από τον Ηγούμενο Αρχιμ. Ιγνάτιο Χατζηνικολάου και τους αδελφούς της Μονής.

Με την ευκαιρία της εορτής των Ει-

σοδίων οι σύνεδροι παρακολούθησαν τη Θ. Λειτουργία στον Ι. Μητροπολιτικό Ναό Χανίων και στη συνέχεια τους δεξιώθηκε ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Κυδωνίας και Αποκορώνου Ειρηναίος.

Στην Ιερά Μονή Χρυσοπηγής έγιναν δεκτοί και φιλοξενήθηκαν με τη συνήθη προθυμία.

Στο Ηράκλειο οι σύνεδροι, συνοδευόμενοι από την Εμμανουέλα Λαζαρεντζάκη επισκέφθηκαν την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης και έγιναν δεκτοί από τον Πρωτοσύγγελο Αρχιμανδρίτη Μακάριο Δουλουφάκη, ο οποίος τους ξενάγησε με γνώση και πατρική αγάπη στους χώρους της Αρχιεπισκοπής, στον Άγιο Μηνά, στο Μουσείο της Αγ. Αικατερίνης και παρέθεσε γεύμα προς τιμήν τους εξ ονόματος του Σεβασμ. Αρχιεπισκόπου Κρήτης Τιμοθέου.

Με συνοδό τον π. Στυλιανό προσκύνησαν στον Αγ. Τίτο και ξεναγήθηκαν στο Κέντρο Νεότητας από τον π. Ηλία Βολονάκη, Προϊστάμενο του ναού. Το απόγευμα η ομάδα γνώρισε την Ενορία της Παναγίας Μασταμπά, ο Προϊστάμενος της οποίας π. Νικόλαος Πασχαλί-

δης και οι συνεργάτες του πρόσφεραν την ευκαιρία γνωριμίας με ένα δυναμικό ενοριακό περιβάλλον, στο οποίο βρήκαν και πλούσια φιλοξενία. Σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους του ναού ο Μηράς Τσικριτής παρουσίασε στους συνέδρους νέες μεθόδους διδασκαλίας με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μέσων. Την επομένη επισκέφθηκαν το Αρχαιολογικό Μουσείο, την Κνωσό, και την Ανωτέρα Εκκλησιαστι-

κή Σχολή, όπου τους υποδέχθηκε ο Διευθυντής αυτής Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Μαρνέλος, τους ενημέρωσε για το έργο της Σχολής και παρέθεσε γεύμα. Κατά την επιστροφή επισκέφθηκαν την Ι. Μονή Αγ. Ιωάννου στο Μπαλί, όπου ο Ιερομόναχος π. Παρθένος ξενάγησε και δεξιώθηκε την ομάδα με πολλή αγάπη, σύμφωνα και με τις οδηγίες του Σεβασμού. Μητροπολίτου Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου Ανθίμου.

Ερασμιακή προφορά;

Ενα από τα θέματα που συζητήθηκαν στο Σεμινάριο είναι και το κατά πόσον ενδεικνύται να χρησιμοπειείται η λεγόμενη «ερασμιακή προφορά» κατά τη σπουδή και χρήση της Ελληνικής στα ξένα Πανεπιστήμια. Όπως υποστήριξαν ο Καθηγητής Γ. Γαλίτης και ο Αλέξ. Παπαδερός, η χρήση της προφοράς αυτής ούτε επιστημονικά τεκμηριώνεται, ούτε πρακτική χρησιμότητα έχει (εκτός από κάποια διευκόλυνση στην ορθογραφία). Αντίθετα, στερεί από τον σπουδαστή τη δυνατότητα να μάθει εύκολα και να χρησιμοποιεί τη νέα ελληνική γλώσσα. Πολλοί από τους ξένους Καθηγητές εδήλωσαν, ότι στη διδασκαλία τους χρησιμοποιούν ήδη την προφορά της αρχαίας και νέας Ελληνικής, όπως γίνεται και στη χώρα μας. Και αυτό προτάθηκε να επιδιωχθεί όχι μόνο στις Ορθόδοξες Σχολές, αλλά γενικά στη διδασκαλία της ελληνικής παντού στον κόσμο.

Οι σύνεδροι, έκριναν χρήσιμο να ανακοινώσουν τις ακόλουθες διαπιστώσεις και προτάσεις τους:

«Πρώτον, στο συνέδριο διαπιστώθηκε, ότι προτερείται μεγάλη ανομοιότητα στα προγράμματα διδασκαλίας της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, της λεγομένης Κοινής, αλλά και μεγάλη έλλειψη ενημέρωσης συγκεκριμένων γνώσεων στο τι γίνεται στα ορθόδοξα θεολογικά εκ-

παιδευτικά ιδρύματα των διαφόρων χωρών. Γι' αυτό το συνέδριο προτείνει να συνεχισθούν παρόμοια με το παρόν σεμινάρια και να προσκληθούν και άλλες Θεολογικές Σχολές της Ευρώπης και, εάν είναι δυνατόν, και των υπολοίπων ηπείρων.

Δεύτερον, εκτός άλλων στο συνέδριο συζητήθηκε έντονα το θέμα της προφοράς της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Σχετικά με το θέμα αυτό το συνέδριο προτείνει στις Ορθόδοξες Θεολογικές Σχολές να επιμείνουν να χρησιμοποιούν (όπως φαίνεται να γίνεται σχεδόν παντού), στη διδασκαλία των ελληνικών της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης την προφορά της νέας ελληνικής, επειδή αυτή ακοινώνει η προφορά, με ελάχιστες φθογγολογικές εξαιρέσεις, είχε ήδη διαμορφωθεί και επικρατήσει κατά την εποχή της λεγόμενης κοινής γλώσσας, ώστε να μπορεί να θεωρείται και επιστημονικά τεκμηριωμένη. Γι' αυτόν το λόγο το συνέδριο προτείνει και στις Θεολογικές Σχολές των ετεροδόξων, αλλ' επιπλέον και σ' άλλες τις Πανεπιστημιακές Σχολές ολόκληρου του κόσμου, να ακολουθήσουν το ίδιο παράδειγμα όπου διδάσκεται η κοινή ελληνική γλώσσα και να γίνει μια σοβαρή μελέτη, για το εάν και μέχρι ποιό σημείο η εφαρμογή της ερασμιακής προφοράς στα κείμενα της υπό συζήτηση περιόδου εδράζεται σε καλές και

σταθερές επιστημονικές βάσεις.

Τρίτον, το συνέδριο προτείνει να διοργανωθεί στο πλησιέστερο μέλλον μια παγκόσμια συνέλευση των επιστημόνων της αρχαίας και κοινής ελληνικής γλώσσας, με παρουσία τόσο φιλολόγων, όσο και θεολόγων, προς ενδελεχέστερη μελέτη του ζητήματος της προφοράς, αλλά και άλλων ζητημάτων, που έχουν σχέση με το πάντοτε επίκαιρο θέμα της πιο αποτελεσματικής διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας.

Τέταρτον, στο συνέδριο επισημάνθηκε ομόφωνα η έλλειψη καλών εγχειριδίων της ελληνικής γλώσσας της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης στις Ορθόδοξες Σχολές των διαφόρων χωρών. Εμείς, οι συμμετέχοντες καθηγητές που έχουμε την πείρα διδασκαλίας της αρχαίας και κοινής γλώσσας στις Ορθόδοξες Θεολογικές Σχολές, αλλά και την απαραίτητη γνώση των συνθηκών των χωρών μας, διαβεβαιώνουμε ότι θα μπορούσαμε να εκπονήσουμε ένα τέτοιο εγχειρίδιο, το οποίο θα αντιστοιχούσε αφ' ενός μεν στις σύγχρονες σχετικές έρευνες, αφ' ετέρου δε προς την ορθόδοξη θεολογική σκέψη. Αυτό ασφαλώς θα ήταν δυνατόν, αν υπήρχε μια καλύτερα οργανωμένη συνεργασία μεταξύ των Σχολών μας, αλλά και η απαιτούμενη φροντίδα και υπο-

Συνέχεια στη σελ. 470

ΕΛΛΗΝ ΛΟΓΟΣ

Σε μια από τις συνεδρίες Σέγινε η παρουσίαση εγχειριδίου του Άλεξ. Παπαδερός υπό τον τίτλο ΕΛΛΗΝ ΛΟΓΟΣ (Α' τεύχος). Πρόκειται για μια πρωτότυπη πρόταση, που επεξεργάσθηκε ο συγγραφέας, με τη συνδρομή συνεργατών του, στην ελληνική, αγγλική, γαλλική και ρωσική γλώσσα προς το παρόν και με την προοπτική, να επεκταθεί και σε άλλες γλώσσες. Αφετηρία είναι η αξιοποίηση ελληνικών όρων, που, όπως έχει παρατηρηθεί προ πολλού από πολλούς, χρησιμοποιούνται στις παραπάνω (και σε πολλές άλλες) γλώσσες, χωρίς αυτό να είναι πάντοτε συνειδητό σε όσους έχουν ως μητρική τη μια ή την άλλη από τις γλώσσες αυτές.

Η πρόταση δεν υποκαθιστά τις γνωστές μεθόδους διδασκαλίας της αρχαίας και νέας Ελληνικής. Αντίθετα, τις προϋποθέτει. Δημιουργεί όμως στον αρχάριο σπουδαστή της Ελληνικής ένα φιλικό γλωσσικό περιβάλλον και τον ενθαρρύνει να αυτενεργήσει. Επιπλέον τον διευκολύνει να διαπιστώσει τη διαχρονική ενότητα της ελληνικής γλώσσας, να ασκηθεί ταυτόχρονα στα αρχαία και στα νέα Ελληνικά, καθώς και στις υπόλοιπες γλώσσες, που χρησιμοποιούνται στο εγχειρίδιο και να αναγνωρίσει το γεφυρωποίο γλωσσικό ρόλο της Ελληνικής. Σε προλογικό του σημείωμα ο Σεβασμ. Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος γράφει:

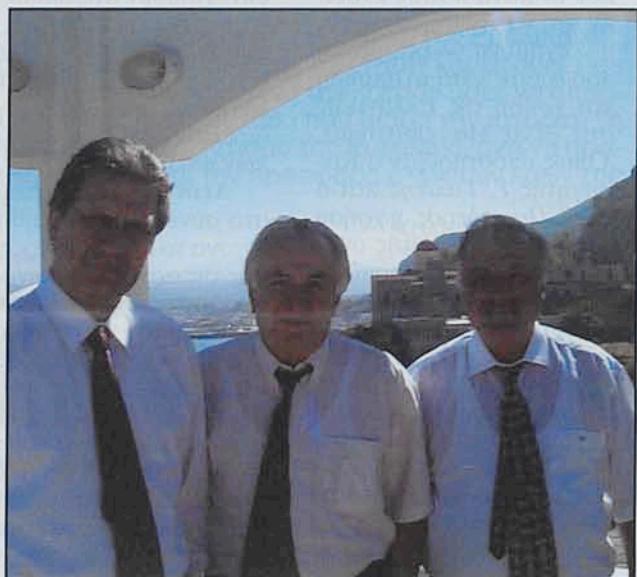
«Έν έτερογλώσσοις και έν χείλεσιν έτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ.. εἰπεν ὁ Κύριος. Καὶ ἐλάλησεν ὄντως δὲ Υἱοῦ ἐν Ἀγίᾳ Πνεύματι ὁ Θεὸς Πατήρ τοῖς ἀνθρώποις, ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Τὸ δὲ μυστήριον τοῦτο πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως διηκόνησε καὶ διακονεῖ ὁ ΕΛΛΗΝ ΛΟΓΟΣ. Μακάριος ὁ μελετῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς τὸν θεῖον λόγον καὶ δὴ ἐν τῇ πρωτότυπῳ αὐτοῦ καταγραφῇ. Ενθάρρυνσιν πρὸς τοῦτο παρέχει τὸ παρὸν πόνημα. Δι' ὃ καὶ εὐλογοῦμεν τοὺς κοπιάσαντας, εὐχόμενοι τοῖς ἀναγνωσταῖς πλουσίας τὰς δωρεάς τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ λόγου αὐτοῦ, ὅστις πιστὸς τυγχάνει καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἔξιος».

Μέλη του συνεδρίου αριθμ. 1583.

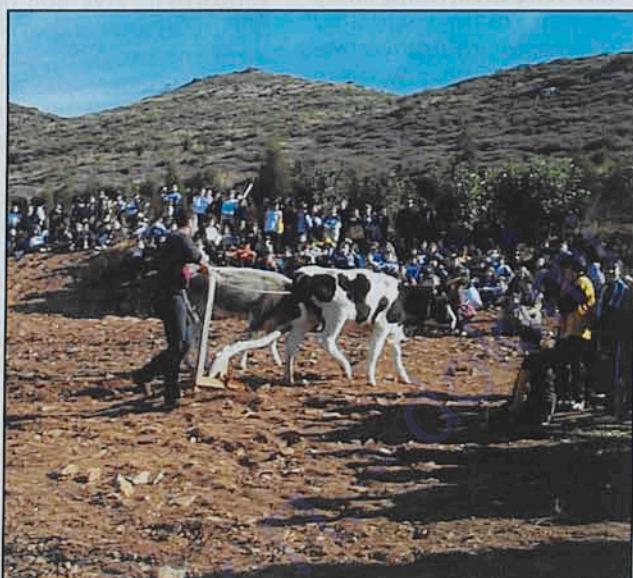
Ο Σεβασμ. Ειρηναίος με τον Καθηγητή Σέργιο Αβέρωντσεφ.

Β. Πολύδωρας, Αλ. Παπαδερός, Ι. Ποττάκης.

Μέλη του συνεδρίου αριθμ. 1589.

Πρόγραμμα ΣΠΟΡΑ-ΟΡΓΩΜΑ.

Ο Σεβασμ. Ειρηναίος με μέλη του Συνεδρίου της ΕΣΔΟ.

Στη Μονή Γωνιάς ο Σεβασμ. Ειρηναίος χαιρετίζει τα μέλη του συνεδρίου της ΕΣΔΟ.
Μεταφράζει η Όλγα Σουσλοβά.

Οι σύνεδροι της ΕΔΣΟ στο υπαίθριο θέατρο του ΕΚΝ.

Ο Α. Αρθόπουλος στο βήμα της ΟΑΚ.

Στο Προεδρείο (από αριστερά) Κ. Μυγδάλης,
Στ. Παπαθεμελής, Α. Παπαδερός.

Στο ΕΚΝ ο Αντιπρόεδρος της Βουλής
Ν. Κατσαρός προσφέρει ένα λουλούδι,
ο Στ. Παπαθεμελής επιδοκιμάζει.

Συνέχεια από τη σελ. 467

στηρίζει των ελληνικών Αρχών. Σε μερικές Θεολογικές Σχολές, π.χ. της Αγίας Πετρούπολης της Ρωσίας και της Σόφιας της Βουλγαρίας, παρατηρείται επίσης έλλειψη των αναγκαίων τεχνικών μέσων για την καλύτερη πρόσοδο στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

Πέμπτον, τέλος, το συνέδριο εκφράζει την ευχή και παρακαλεί την Ορθόδοξη Ακαδημία να διερμηνεύσει τα παραπάνω προς τις εκκλησιαστικές, κρατικές και λοιπές Αρχές και την Ακα-

δημαϊκή Κοινότητα και να διευκολύνει και στο μέλλον την επιδιώξη των στόχων αυτών.

Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης, 26. Νοεμβρίου 1999».

Στα πλαίσια του συνεδρίου ο Καθηγητής της Αρχαίας Ελληνικής και Χριστιανικής Γραμματείας των Πανεπιστημίων Μόσχας και Βιέννης Σέργιος Αβέριντσεφ έδωσε διάλεξη στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ι. Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου. Την εκδήλωση διοργάνωσαν η Ι. Μητρόπολη, η Ορθόδοξης

Ακαδημία και ο Σύλλογος για την ελληνική γλώσσα. Ο Καθηγητής Αβέριντσεφ μέχρι το 1992 εργάστηκε στο Ινστιτούτο της Παγκοσμίου Γραμματολογίας (Μόσχας) και κατά την τελευταία περίοδο ως Πρόεδρος του Βυζαντινού Τμήματος αυτού. Από το 1992 είναι Καθηγητής στο κρατικό Πανεπιστήμιο Μόσχας και από το 1994 και στο Πανεπιστήμιο Βιέννης. Μετέφρασε στη γραπτή γλώσσα ποιήματα του Γοητ. Θεολόγου, Σεμεών του Νέου Θεολόγου, Ιωάν. Δαμασκηνού κ.α., ενώ έχει εκδόσει και πολλά βιβλία.

Ευχαριστούμε την Ελληνική Βιβλική Εταιρεία για την προς τους συνέδρους δωρεάν προσφορά της ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ (Παλαιάς και Καινής Διαθήκης) σε μετάφραση από τα πρωτότυπα κείμενα.

1589 24.-29. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Διεθνές Συνέδριο, το οποίο είναι συνέχεια ανάλογου συνεδρίου που οργάνωσε η Ορθόδοξης Ακαδημία Κρήτης (Ινστιτούτο Θεολογίας και Οικολογίας, ΙΘΟ) πριν ένα χρόνο με τη συνδρομή και τότε, όπως και στην περίπτωση αυτή, του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (βλπ. Διάλογοι Καταλλαγής 51, 1998). Έλαβαν μέρος νέοι και νέες αντιπρόσωποι των Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, Αντιοχείας και Ιεροσολύμων, της Εκκλησίας της Ελλάδος, του Καθολικάτου της Αρμενίας, ειδικοί Περιβαλλοντολόγοι από το Πολυτεχνείο Κρήτης, Θεολόγοι, υπεύθυνοι για την περιβαλλοντική εκπαίδευση και άλλοι επιστήμονες, καθώς επίσης Κρήτες και άλλοι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων (Μ.Α.Ι.Χ.), οι περισσότεροι Ορθόδοξοι, από το Λίβανο, την Παλαιστίνη, τη Ρουμανία, την Ισπανία και την Πορτογαλία. Ζητούμενο κατά το παρόν συνέδριο ήταν ο ρόλος των νεών στη μελέτη οικολογικών προβλημάτων της Μεσογείου και η συμβολή τους στην οικολογική αφύπνιση, κυρίως σε νεανικά περιβάλλοντα, καθώς και η εξέταση οργανωτικών και άλλων συναφών ζητημάτων, στα πλαίσια διεκκλησιαστικής συνεργασίας και σε συνάρτηση με τους στόχους του ΙΘΟ.

Κατά την εναρκτήρια συνεδρία ο Διευθυντής του ΙΘΟ Δρ. Αντώνιος Γυπάκης καλωσόρισε τους συνέδρους εκ μέρους του Προέδρου της ΟΑΚ Σεβασμ. Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου και του Γεν. Διευθυντή Αλεξ. Παπαδερού. Αναφερθήκε στις οικολογικές πρωτοβουλίες της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου και ανέπτυξε το θέμα: «Η περιβαλλοντική εκπαίδευση υπό το πρίσμα της εκκλησιαστικής μας παράδοσης και του ορθόδοξου ήθους». Όπως τόνισε, οι νέοι -ως το πλέον αυθόρυμη μέρος του εκκλησιαστικού σώματος- μπορούν να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο σε θέματα περιβαλλοντικής αφύπνισης και είναι ανάγκη να δίδεται σ' αυτούς χώρος και τρόπος για ανάλογη δράση.

Θεολογικές όψεις του όλου ζητήματος αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια κοινής συνεδρίας με τα μέλη του επιστημονικού συνεδρίου «ΕΛΛΗΝ ΛΟΓΟΣ ....» (βλπ. αριθμ. 1588). Κοινή ήταν η πεποίθηση, πως η ορθόδοξη Θεολογία μπορεί να προσφέρει πολλά στον οικολογικό διάλογο διεθνώς και οφείλει να το πράττει ολοένα και πιο εντατικά.

Ο Καθηγητής του Πολυτεχνείου Κρήτης Δρ. Νικόλαος Καλογεράκης ανέπτυξε το θέμα: «Ο ρόλος της πανεπιστημιακής έρευνας στην οικολογική εκπαίδευ-

ση». Ενημέρωσε τους συνέδρους για νέες τεχνικές βιο-αποκατάστασης του περιβάλλοντος και για εξυγίανση του εδάφους και των υπογείων υδάτων με βιολογικούς τρόπους. Τόνισε επίσης πόσο σημαντικός γίνεται για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος ο ρόλος της Εκκλησίας όταν επιτυγχάνεται περιβαλλοντική αφύπνιση και ενεργοποίηση των ιερέων και λοιπών στελεχών της, ιδίως των νέων, σε απομακρυσμένες περιοχές και χωριά.

Ο Θεολόγος Καθηγητής Αργύριος Γκούμας μίλησε με θέμα: «Σκέψεις για περιβαλλοντική παραδίδεια». Στην εισήγηση έγιναν αναφορές στη σημερινή ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα και τονίσθηκε ότι ανήκει στην αποστολή της Εκκλησίας η προστασία του περιβάλλοντος. Ο Δρ. Θεοχάρης Τσούτσος, διδάσκων στο Πολυτεχνείο Κρήτης, εισηγήθηκε το θέμα: «Η ανθρώπινη ευθύνη για τη χρήση της ενέργειας. Ο ρόλος των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην προστασία του περιβάλλοντος». Αναφέρθηκε σε προβλήματα συμβατικών πηγών ενέργειας και ανέλυσε τα πλεονεκτήματα των ανανεώσιμων πηγών. Έγιναν αναφορές σε πρωτοποριακές δράσεις για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε Ορθόδοξη Μοναστήρια. Επίσης εξήρε τις θετικές οικολογικές συνέπειες του ορθόδοξου ασκητικού ήθους.

Οι σύνεδροι υπογράμμισαν την πνευματική διάσταση του οικολογικού προβλήματος, που είναι συνέπεια της διατάραξης της σχέσης κτιστου-ακτίστου, λόγω της ανυπακοής του ανθρώπου προς το Θεό. Η αποκατάσταση της σχέσης στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού εν Αγίω Πνεύματι χαρίζει τη δυνατότητα του καθαγιασμού της κτίσεως. Αυτό ο ήθος ζουν και καλούνται να προβάλουν ως πρόταση ζωής οι Ορθόδοξες Εκκλησίες και από αυτό το ήθος της Εκκλησίας πρέπει να εμπνέεται η αγωγή, ιδιαίτερα των νέων μελών της.

Τέλος, ο Γεν. Διευθυντής της ΟΑΚ Αλέξ. Παπαδερός ενημέρωσε τους συνέδρους για το εν γένει έργο του Ιδρύματος, μέρος του οποίου αποτελεί απ' αρχής της λειτουργίας της Ακαδημίας η συμβολή της Εκκλησίας σε μια μεταφορφωτική προοπτική βελτίωσης της ποιότητας της ζωής σε όλα τα επίπεδα και η συνειδητή και συστηματική μετοχή στον αγώνα για την προστασία της θείας Δημιουργίας. Σε σχετική ανακοίνωση τονίζονται τα εξής:

«Οι σύνεδροι, αφού εκφράζουν τις ευχαριστίες τους για τη σύναξη αυτή, δηλώνουν ότι συμφωνούν στα ακόλουθα:

a) Αποδέχονται τα συμπεράσματα και τις προτάσεις

του Διεθνούς Συνεδρίου που οργάνωσε το Νοέμβριο του 1998 η ΟΑΚ και τα οποία έχουν υποβληθεί στις Εκκλησίες.

β) Θεωρούν σημαντική και αναγκαία τη συμμετοχή ενός νέου στην αντιπροσωπία κάθε Εκκλησίας για τη συγκρότηση της Συντονιστικής Επιτροπής που προτάθηκε από το συνέδριο του 1998.

γ) Προτείνουν τη συγκρότηση σε κάθε Εκκλησία ομάδας νέων, που με τη βοήθεια ειδικών θα ασχολείται με οικολογικά θέματα. Η Ομάδα θα προετοιμάζει και θα επεξεργάζεται προτάσεις και προγράμματα για την ενημέρωση και προστασία του «ΟΙΚΟΥ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ», σε συσχετισμό με τις τοπικές ιδιαιτερότητες και ανάγκες της κάθε Εκκλησίας.

δ) Ενημερώθηκαν από την ΟΑΚ ότι το επόμενο σχετικό συνέδριο θα πραγματοποιηθεί το Νοέμβριο του 2000. Ευχή και επιθυμία των συνέδρων -όπως και της ΟΑΚ- είναι, η Συντονιστική Επιτροπή να μετάσχει ενεργά και αποφασιστικά στην προετοιμασία και διεξαγωγή

του συνεδρίου αυτού. Για το λόγο αυτό και για την πρώθηση του όλου περιβαλλοντικού ζητήματος και ειδικότερα του μεσογειακού προγράμματος της ΟΑΚ (ΙΘΟ) ζητείται να ορισθούν το ταχύτερο δυνατόν και πάντως μεχρι το Πάσχα του 2000 οι αντιπρόσωποι των Εκκλησιών - μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής».

Ο Καθηγητής των αρχαίων γλωσσών στη Θεολογική Ακαδημία της Μόσχας π. Διονύσιος, με σχετικό έγγραφό του προς την ΟΑΚ, αναφέρεται στην προσπάθεια που καταβάλλεται για την κατάρτιση ελληνόγλωσσης βιβλιοθήκης στην παραπάνω Θεολογική Ακαδημία. Όσοι έχουν την προθυμία να συμβάλουν στην προσπάθεια αυτή παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με την ΟΑΚ.

Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

5. Ομάδα επιστημόνων από την Αρμενία.

ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

**Ο ΚΑΙΡΟΥΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΥΣ
ΕΝ ΤΗ ΙΑΙΔ ΕΞΟΥΣΙΑ ΔΘΕΜΕΝΟΣ
ΚΥΡΙΟΣ Ο ΘΕΟΣ ΗΜΩΝ
ΦΙΛΕΥΣΠΛΑΓΧΝΩΣ ΗΥΔΟΚΗΣΕΝ
ΙΝΑ ΤΟ ΠΕΡΑΣ ΤΗΣ Β' ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ
ΧΙΛΙΕΤΙΑΣ ΦΘΑΣΑΝΤΕΣ
ΧΑΡΙΤΑΣ ΑΥΤΩ ΕΥΓΝΩΜΟΝΩΣ
ΟΜΟΛΟΓΗΣΩΜΕΝ
ΔΙΑ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΣΙΩΝ
ΔΙ' ΩΝ ΤΗΝ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΗΜΩΝ
ΗΛΕΗΣΕΝ ΕΝ ΑΙΣ ΚΑΙ Η
ΤΗΣ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ**

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

**ΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ ΤΕ ΚΑΙ ΕΥΑΓΗΣ
ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΗΜΩΝ.
ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΝΤΕΣ ΟΘΕΝ ΠΑΣΙ
ΤΟΙΣ ΕΙΣ ΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΩΣ
ΣΥΝΕΡΓΗΣΑΙ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΚΩΣ
ΕΥΔΟΓΟΥΝΤΕΣ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ΑΥΤΩΝ
ΤΕ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΑΡΥΜΑΤΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ Γ' ΧΙΛΙΕΤΙΑΝ ΤΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΡΙΑΔΙ
ΠΡΟΣΚΥΝΟΥΜΕΝΟΥ ΘΕΟΥ ΗΜΩΝ
ΑΝΑΜΕΛΠΟΜΕΝ ΑΥΤΩ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΝ
ΑΙΝΟΝ ΚΑΙ ΔΩΣΑΝ ΑΜΗΝ!**

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
(† Ο ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ)**

1590 27.-30. Δεύτερη Πανελλήνια Χειμερινή Φοιτητική Σύναξη «Φοιτητικά χρόνια: Σπουδή στην απουσία ή φτερούγισμα στη ζωή»

Η ΟΑΚ ανταποκρινόμενη σε σχετικό αίτημα προς τον Σεβασμό. Πρόεδρον αυτής, εφιλοξένησε ευχαριστώς τη σύναξη αυτή που οργάνωσε το Γραφείο Νεότητος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Σκοπός της σύναξης ήταν η σύσφιγ-

ξη των προσωπικών σχέσεων και η δημιουργία δικτύου συνεργασίας μεταξύ φοιτητών, που μετέχουν στις Ενοριακές Φοιτητικές Συνάξεις της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών και εκπροσώπων φοιτητικών συγάξεων γειτονιών Ιερών Μητροπολέων.

Ο Γεν. Διευθυντής έλαβε μέρος, μεταξύ άλλων στις ακολουθες εκδηλώσεις:

Οκτώβριος:

3. Εκδήλωση στη Σούγια και στο Κουστογέρακο με την ευκαιρία της 56ης επετείου του ολοκαυτώματος των Τριών Χωριών (Κουστογεράκου-Λειβαδά-Μονής) από τα ναζιστικά στρατεύματα κατοχής. Μίλησε με θέμα: «Η καταστροφή των Τριών Χωριών στα πλαίσια της αντίστασης στο Σέλινο».

15. Τελετή μνήμης Νίκου Παναγιωτάκη (1935-1997), Εταίρου της ΟΑΚ, που οργάνωσε ο Δήμος Ηρακλείου.

27. Συμπόσιο με θέμα: «Η ασφάλεια στη Νοτιοανατολική Ευρώπη» που οργάνωσε σε ξενοδοχείο της περιοχής η Ελληνική Κοινοβουλευτική Αντιπροσωπεία στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση με πρωτοβουλία του Βουλευτή Χανίων Σήφη Μιχελογιάννη.

28. Εκδηλώσεις για την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου από το Δήμο Κολυμπαρίου, κατάθεση στεφάνου στο μνημείο πεσόντων.

29. Εκδήλωση, στην οποία τιμήθηκε ο ακαδημαϊκός Μανούσος

Μανούσακας για την προσφορά του στην επιστημονική έρευνα, από το Δήμο Χανίων και την Ιστορική Λαογραφική και Αρχαιολογική Εταιρεία Κρήτης.

30. Μνημόσυνο Πολυχρονίδη.

Νοέμβριος:

12.-13. Έλαβε μέρος στο διεθνές συνέδριο της Ελληνικής Παιδαγωγικής Εταιρείας, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου αυτής Καθηγ. Αθανασίου Παπά και του Γεν. Γραμματέα Νικολάου Πετρόπουλου και ανέπτυξε το θέμα: «Διαλογική δια βίου μάθηση».

Δεκέμβριος:

4. Σε εκδήλωση στο Πεδίο Βολής με την ευκαιρία της εορτής της προστάτιδος του Πυροβολικού Αγίας Βαρβάρας.

6. Σε παρόμοια εκδήλωση στο Ναύσταθμο Κρήτης κατά την εορτή του Αγ. Νικολάου, Προστάτη του Ναυτικού.

17. Έλαβε μέρος σε συνεδρία της Επιτροπής της I. Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης για τον εορτασμό του Ιωβηλαίου έτους 2000.

Επισκέψεις/ Φιλοξενίες

13. Οκτωβρίου.

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της Επιτροπής του επίσημου θεολογικού διαλόγου Ορθοδόξων και Λουθηρανών (στα Χανιά), τα μέλη της Επιτροπής William Lazareth, Λουθηρανός Επίσκοπος της N. Υόρκης, Orla Pergaard Sven από τη Νορβηγία, Risto Saarinen από τη Φιλανδία και Anna Marie Aagaard από τη Δανία επισκέφθηκαν την ΟΑΚ και ενημερώθηκαν για το έργο της από τον Γεν. Διευθυντή.

27. Οκτωβρίου.

Οι πρώην Υπουργοί Βύρων Πολύδωρας και Ιωάννης Ποτάκης, Βουλευτές, επισκέφθηκαν την ΟΑΚ, παρεκάθησαν σε γεύμα και είχαν μακρά συζήτηση με τον Γεν. Διευθυντή μεταξύ άλλων και για την επανενεργοποίηση του προγράμματος της ΟΑΚ, το οποίο προάγει το διάλογο με τα Πολιτικά Κόμματα.

Από 30. Οκτωβρίου έως 7. Νοεμβρίου φιλοξενήθηκαν στην ΟΑΚ ο Σουηδός Επίσκοπος Rune Backlund, τον οποίο συνόδευαν οι Gungerd Backlund, Gerhard Egerhag και Barbo Egerhag.

Ο γενικός προσανατολισμός της Παιδείας, οι προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και ο ρόλος της θρησκευτικής αγωγής

(Αποσπάματα από την Κεντρική Εισήγηση του Αλεξ. Παπαδερού στο συνέδριο της ΕΔΣΟ)

* Το κυρίως ζητούμενο είναι, νομίζω, η απάντηση στο ερώτημα, εάν και γιατί είναι αναγκαία η παροχή θρησκευτικής αγωγής από το Κράτος και -αν όχι-, γιατί και ποιές οι προβλεπόμενες συνέπειες για τον κάθε νέο άνθρωπο, την κοινωνία στην οποία ζει και την παναθρώπινη κοινότητα. Και, φυσικά, οι συνέπειες για το παρόν και το μέλλον της Ορθοδοξίας.

Το θέμα κινείται σε τρεις άξονες:

1. Γενικός προσανατολισμός της παιδείας.
2. Παγκοσμιοποίηση.
3. Θρησκευτική αγωγή.

Για τον γενικό προσανατολισμό της Παιδείας στην Ελλάδα:

Θα ήθελα να σημειώσω μόνον, όσον αφορά στη θρησκευτική αγωγή, κάτι που για τη δική μας ελληνική πραγματικότητα είναι αυτονόητο και εκφράζεται στο Σύνταγμα και τους σχετικούς νόμους του Κράτους: ότι δηλαδή η Πολιτεία αναγνωρίζει την υποχρέωσή της να μεριμνά για την ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης των πολιτών της. Γνωρίζουμε ότι άλλα εκπαιδευτικά συστήματα δεν προβλέπουν θρησκευτική αγωγή. Έχουμε στην περίπτωση αυτή μια ξεκάθαρη εικόνα για το γενικό προσανατολισμό του συστήματος ως προς το συγκεκριμένο θέμα και μπορούμε να εκτιμήσουμε τις βραχυπρόθεσμες και μακροχρόνιες συνέπειες. Άλλα και όταν το εκπαιδευτικό σύστημα περιλαμβάνει τη θρησκευτική αγωγή, πρέπει να ωρίζουμε, ποιός είναι το γενικό κλίμα της παιδείας στη συγκεκριμένη Χώρα.

Γιατί αν π.χ. είναι μονοδιάστατα τεχνοκρατούμενο, θετικιστικό, ή ωφελιμοτικό/ευδαιμονικό αυτό το κλίμα και ο κοινωνικός του περιγυρός ή εάν κυριαρχείται από άκρα ορθολογισμό και αγνωστικισμό, η θρησκευτική αγωγή είναι απλώς ανεκτή, το δε κλίμα του σχολείου θέτει φραγμούς στην είσοδο της ψυχής του παιδιού για τη θρη-

σκευτική αγωγή, που την κάνει αναποτελεσματική, ίσως και περιττή.

Μας δίδεται μια εξαιρετική ευκαιρία για αιμοβαίά, ειλικρινή ενημέρωση όσον αφορά στην ενεστώσα κατάσταση στις Χώρες, εμπειρογνώμονες των οποίων μετέχουν στη σύναξη αυτή. Θεωρώ ότι θα υπάρξει ενημέρωση και για τις λουπές Χώρες της Ευρώπης. Έτσι θα αποκτήσουμε μια πιό ολοκληρωμένη εικόνα.

Ο δεύτερος άξονας του θέματος είναι η παγκοσμιοποίηση.

Πολλές φορές σκέπτομαι πως η εποχή μας, φαινομενικά τουλάχιστον, έχει χαρακτηριστικές ομοιότητες με την Ελληνιστική: με όσα έγιναν στην τότε Οικουμένη τον καιρό του Μεγάλου Αλεξανδρου και κατά τους επόμενους αιώνες, ιδίως σε σχέση με τον πολιτισμό, τη γλώσσα, τη θρησκεία. Επαναλαμβάνω ότι πρόσκειται για φαινομενικό και όχι για αξιολογικό παραλλήλισμο.

* Βοισκόμαστε στη μετάβαση από τη Β' στην Γ' Χριστιανική Χιλιετία.

Η μετάβαση δεν είναι απλώς χρονική. Είναι προπαντός ποιοτική. Και ο ρόλος της παγκοσμιοποίησης μοιάζει να είναι καταλυτικός.

Πολλοί άνθρωποι διακατέχονται από αισθήματα θευτότητας, σύγχυσης, ανασφάλειας, έλλειψης νοήματος ζωής, προσανατολισμού και προοπτικής.

Αυτά επιτείνονται από τις θραγδαίες, τις ιλιγγιώδεις μεταβολές στην επιστήμη, την τεχνολογία, την κοινωνικότητα, παντού.

Μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα γίνεται ολοένα και πιο δύσκολο το έργο τόσο της κάθε ηγεσίας (πολιτικής, εκκλησιαστικής κ.λ.), όσο και της Παιδείας ειδικότερα. Γιατί ο τόπος γνώσης και προσωπικής ύπαρξης, που προσφέρεται στο νέο άνθρωπο, μοιάζει να είναι και αυτός θευτός, ανασφαλής, ακόμη και ολι-

σθηρός. Πού θα πατήσει γερά το παιδί, για να μπορεί να σταθεί στη ζωή; Να προσχθεί ως ανθρώπινο πρόσωπο. Να αναπτύξει τα χαρακόνια του. Να μετέχει ως ενεργός πολίτης στα δρώμενα. Να συμβάλει δημιουργικά στην πρόοδο του λαού του, αλλά και σε κείνη της Ευρώπης και της παγκόσμιας κοινότητας;

Εδώ έχει την αφετηρία του το καόριο ζήτημα:

Η ΕΔΣΟ, σύμφωνα με την ιδρυτική της Πράξη και μεταγενέστερες διακηρουμένες, αντιπροσωπεύει και εκφράζει μια ιστορική και σύγχρονη πραγματικότητα: Δηλαδή ένα σύνολο ευρωπαϊκών Χωρών, που έχουν άμεσους, πλην οριακούς δεσμούς με την Ορθοδοξία.

Χώρες επίσης, στις περισσότερες από τις οποίες, κατά τον αιώνα που φεύγει, η Θρησκεία και ειδικότερα η Ορθοδοξία έζησε μια σκληρή δοκιμασία και άμως, με τη χάρη του Θεού, επέζησε. Και μαζί της, ίσως χάρη σ' αυτήν κυρίως, διασώθηκαν βασικά στοιχεία της ταυτότητας και της ιδαιτερότητας των λαών, η Ιστορία και η αυτοσυνειδησία των οποίων διαμορφώθηκαν μέσα στο ορθόδοξο πλαίσιο. Αυτό τους επέτρεψε να αντικρούσουν πάμπολλες προκλήσεις κατά το παρελθόν. Τι θα πράξουν σήμερα;

Η σύγχρονη «πρόσκληση» είναι αναμφισβήτητα πολύ ευρύτερη, βαθύτερη, σφαιρική, ένα καθολικό φαινόμενο εν πολλοίς καινοφανών διαπολιτισμικών σχέσεων και ανακατατάξεων.

* Κάθε φορά που βρίσκομαι σε Χώρες που δεν είναι ακόμη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχω την αίσθηση πως πολλοί άνθρωποι έχουν υποστεί μια τέτοια ακτινοβολία των Βρυξελλών, ώστε να έχουν εντοπίσει εκεί τον Παραδεισό. Και ίσως λησμονούν, ότι κατά την ορθόδοξη παραδεισία μας στον Παραδεισό οδηγεί μια κλίμαξ - μια σκάλα με πολλά σκαλιά και κοπιαστικές αναβάσεις.

• Σε κάθε περίπτωση: Η συνάντηση των Πολιτισμών προκαλεί πάντοτε διαπολιτισμικές δονήσεις (Vibratory movements) ποικιλής κατά περίπτωση έντασης. Κάτι γκρεμίζεται από τη μια μεριά, κάτι προσοικοδομείται στην άλλη.

- Μίμηση / αφομοίωση
- Άκριτη ΜΕΤΑΚΕΝΩΣΙΣ
- ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ και ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ: ένα ανοικτό μέτωπο, όπως και το γενικότερο: Ανατολή - Δύση.

• Τον καιρό που η Γερμανία ζούσε κάτω από τις προκλήσεις του Γαλλικού Διαφωτισμού, ο φιλόσοφος Herder έγραψε ειρωνικά:

«Άλληνα ένα μεγάλος αιώνας, ως μέσο και σκοπός. Πόσο μακριά φτάνουν οι αχτίνες της {σοφίας}... Σχεδόν ολόκληρη η γη λάμπει κιόλας από τη διαύγεια του Βολταίου. Για δες τί βάλθηκε στο μεταξύ να κάμει η ευγενική Γαλλία στην άγρια Κορσική... Να μεταμορφώσει εκείνους {τους Κορσικανούς} με το στριμένο μουστάκι σε ανθρώπους σαν και μας,

καλούς, δυνατούς, ευτυχισμένους ανθρώπους! Κάτι ανάλογο επανελαμβάνεται και σήμερα, με πρότυπο βέβαια την Αμερική.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΑΥΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ;

Σημαίνουν απλούστατα, νομίζω, ότι χωρίς Ορθόδοξη Χριστιανική Αγωγή, που θα απαντά με δυναμικό και δημιουργικό τρόπο στις προκλήσεις, η πολιτισμική ταυτότητα των λαών μας θα αποκήσει πολύ αχνά, δυνοδιάρκιτα γαρακτικά, ενώ εκείνα που θα επικρατούν, θα είναι όσα επιβάλλει η παγκοσμιοποίηση.

Τότε, τα στοιχεία που κυρίως μας συνδέουν και δικαιολογούν την ύπαρξη και της ΕΔΣΟ, θα ελαχιστοποιηθούν και θα είναι άνευ ενδιαφέροντος.

Άνευ ενδιαφέροντος θα είναι βέβαια και μια Ορθόδοξη με ανάλογωτη μεν ίσως την εξωτερική της εμφάνιση, αλλά με πνευματικά αλλοτριωμένο το λαό της. Το περασμένο αιώνα οι

Η ΚΡΗΤΗ ΣΤΟΥΣ ΚΡΗΤΕΣ

Στις 4. Οκτωβρίου η γερμανική τηλεόραση (Südwestrundfunk, παραγωγός ο Christoph-Michael Adam) πρόβαλε μια πρόσφατη παραγωγή της, που πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης και φέρει τον τίτλο: KRETA DEN KRETERN - Η Κρήτη στους Κρήτες.

Οπως εξηγεί στην ταινία ο Γεν. Διευθυντής της ΟΑΚ Αλέξ. Παπαδερός, ο τίτλος αυτός, που επέλεξε η ξένη Τηλεόραση, δεν πρέπει να νοηθεί ως αποκλειστικός.

Νοείται μαλλόν ως ένα πλήρως δικαιολογημένο αίτημα και καθήκον συνάμα των Κρήτων, μέσα στις αλλαγές του κόσμου, την αλλοτρίωση και τις πιέσεις του Τουρισμού και της παγκοσμιοποίησης, η Κρήτη να διατηρήσει τη φυσιογνωμία της, ώστε να αισθάνονται στο σπίτι τους οι κάτοικοί της, ταυτόχρονα δε να παραμείνει και ενδιαφέρουσα για τους φίλους και τους επισκέπτες της. Προς την ίδια κατεύθυνση εκφράζεται στην ταινία και η Αναστασία Καλπάκη-Γεωργουλάκη, ο Εμμ. Πυροβολάκης κ.ά. Επίσης επαινείται η προσπάθεια του Ιδρύματος να δημιουργηθούν προϋποθέσεις για την επανάκμψη νέων μας από την αλλοδαπή. Δίδεται έμφαση στην πρόσκληση, που είχε κάμει παλαιότερα ο Σεβασμ. Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος προς τους Κρήτες της διασποράς, να δώσουν ένα από τα παιδιά τους για την Κρήτη! Ως παράδειγμα θετικής ανταπόκρισης εμφανίζεται στην ταινία η Εμμανουέλα Λαρεντζάκη, που γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Άυστρια, αλλ' εργάζεται σήμερα στην ΟΑΚ.

Να ζήσει!

Ο Βασίλης Πρόφτης και η σύζυγός του Νικόλ απέκτησαν υγιές και χαροτωμένο αγοράκι (22/11/1999). Ευχόμεθα να το χαίρονται και να το αναθρέψουν σύμφωνα με το θέλημα του Θεού.

Ηγέτες της Ορθοδοξίας είχαν απαντήσει στον Πάπα:

Ο ΛΑΟΣ ΕΣΤΙΝ Ο ΦΥΛΑΞ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Εάν αυτός ο λαός μείνει θρησκευτικά αναλφάβητος, ποιός θα είναι ο φύλαξ;

* Η Ορθόδοξη Χριστιανική Αγωγή, εάν υπάρξει συντονισμός και συνεργασία των Χωρών μας, μπορεί και οφείλει να λειτουργήσει ενωτικά και ανανεωτικά για τους λαούς μας και για την Ευρώπη.

Υπάρχουν πολλά περιθώρια δημιουργικής συνεργασίας.

Προς την κατεύθυνση αυτή θεωρώ πως η ΕΔΣΟ έχει να κάμει πολλά.

Παρά τις εκάστοτε διυκολίες, εμείς εδώ, στην Ορθόδοξη Ακαδημία της Κοίτης, διατηρούμε την αισιοδοξία που χαρίζει η αναστάσιμη αίσθηση και προποπτική της ζωής. Και εύχομαι να αποδειχθεί η αισιοδοξία κοινός τόπος της συνάντησής μας.

ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ (EKN)

Συνεχίζεται και φέτος το πρόγραμμΑ ΣΠΟΡΑ-ΟΡΓΩΜΑ με παραδοσιακό τρόπο, το οποίο παρακολουθούν μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου του Νομού Χανίων.

Το Σαββατούβραδο οι ζευγάδες γινόταν από νεορες στα σπίτια για να λεπτοποιηθεί και να καθίσουν στη φωτιά να διπλάσονται κανένα αγράφω. Την άλλη μέρα πηγαίναντε στην Επελόρα κρατώντας σπηλιά το πρόσφερο. Τις καθημερινές η ζωή ήταν σκεμμένη κάτι στη γη και μέρις ζώμα... μα την Κυριακή η ζωή σπρωνόταν σφάλμα και κόπταντε κατά τον ονειρόν.

Μητροπολίτον Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου
“Ο Χριστός σημάδεψε τη Κοίτη”

Χειρά 1995, σελ. 41

Έτος σαββατικό (αγρανάπαυσης) και ιωβηλαίο (άφεσης)

Λευϊτικόν 25.

¹Πάνω στο όρος Σινά ο Κύριος έδωσε εντολή στο Μωϋσή² να πει στους Ισραηλίτες:

«Όταν θα μπείτε στη χώρα που εγώ θα σας δώσω, η γη πρέπει να αναπαύεται, να τηρεί ένα «Σάββατο» για τον Κύριο.³ Εξι χρόνια θα σπέρνετε τα χωράφια σας, θα κλαδεύετε τα αμπέλια σας και θα συνάζετε τη σοδειά.⁴ Ο έβδομος χρόνος, όμως, θα είναι σαββατικός, ένα έτος γιαν⁵ αναπαυθεί η γη, σάββατο προς τιμήν του Κυρίου. Εκείνο το χρόνο δεν θα σπείρετε τα χωράφια σας, ούτε θα κλαδέψετε τα αμπέλια σας.⁶ Δε θα θερίσετε ούτι φύτρωσε μόνο του από τους σπόρους του περασμένου θερισμού και δε θα τρυγήσετε τα σταφύλια από τ' αμπέλια σας, που έχουν μείνει ακλάδευτα. Θα είναι χρόνος αγρανάπαυσης.⁷ Ακόμα, όμως, και το χρόνο αυτό η γη θα μπορέσει να σας θρέψει εσάς, τους δούλους σας και τις δούλες σας, τους εργάτες σας και τους ξένους που μένουν μαζί σας.⁸ Επισής θα θρέψει τα κτήνη σας και τα άγρια ζώα της χώρας⁹ ούτι προϊόντα δώσει η γη θα είναι για τροφή τους.

⁸«Επειτα θα μετρήσετε εφτά εβδομάδες ετών δηλαδή συνολικά σαράντα εννιά χρόνια.⁹⁻¹⁰ Και τη δέκατη μέρα του έβδομου μήνα του πεντηκοστού έτους, θα ηχήσετε δυνατά τις σάλπιγγες σ' όλη τη χώρα και θα το ανακηρύξετε άγιο¹¹ είναι το ιωβηλαίο έτος. Την ίδια εκείνη μέρα του εξιλασμού θα κηρύξετε απελευθέρωση για όλους τους κατοίκους της χώρας. Κάθε ιδιοκτησία που έχει πουληθεί, θα επιστραφεί στον αρχικό ιδιοκτήτη της και καθένας που έχει πουληθεί ως δούλος, θα γυρίσει στην οικογένειά του.¹¹ Αυτό το πεντηκοστό έτος θα είναι για σας έτος ιωβηλαίο. Δεν θα σπέρνετε ούτε θα θερίζετε αυτό που βλαστάνει από μόνο του, ούτε θα τρυγά-

τε τα αμπέλια που θα έχουν μείνει ακλάδευτα.¹² Θα είναι έτος ιωβηλαίο, άγιο για σας. Θα τρώτε μόνον ότι βλασταίνει από μόνο του στα χωράφια.

¹³«Κατά το ιωβηλαίο έτος, καθένας θα μπορεί να αποκτήσει πάλι την κυριότητα της ιδιοκτησίας του αν αυτή είχε πουληθεί.¹⁴ Ετσι, όταν πουλάτε ή αγοράζετε, μην ξεγελάτε ο ένας τον άλλον.¹⁵ Όταν αγοράζετε ή πουλάτε στο συμπολίτη σας θα υπολογίζετε τα χρόνια της συγκομιδής μέχρι το επόμενο ιωβηλαίο.¹⁶ Όσο περισσότερα χρόνια απομένουν, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η τιμή της αγοράς και όσο λιγότερα χρόνια απομένουν τόσο μικρότερη θα είναι¹⁷ γιατί εκείνο που μεταβιβάζεται είναι ο αριθμός των χρόνων της συγκομιδής.¹⁸ Κανείς σας να μην εκμεταλλεύεται το διπλανό του, αλλά να σέβεστε το Θεός σας· εγώ, ο Κύριος, είμαι ο Θεός σας.

Βράβευση της ΟΑΚ

Η Ελληνική Εταιρεία Χριστιανικών Γραμμάτων αποφάσισε την απονομή του Ειδικού Τιμητικού Βραβείου Πνευματικής Προσφοράς στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης «για την επί μια 30ετία ευδόκιμη λειτουργία της και την ουσιαστική συμβολή της στην Ορθόδοξη Πνευματικότητα με τη διοργάνωση προγραμμάτων και συνεδρίων διεθνούς κύρους, αλλά και με την έκδοση του τριμηνιαίου ενημερωτικού δελτίου «Διάλογοι Καταλλαγής».

Απολογισμός ΟΑΚ 1998

Έσοδα	Έξοδα
Τακτικά 149.564.366	Τακτικά 272.296.876
Έκτακτα 123.068.950	Έκτακτα –
	Πλεόνασμα 336.440
Ανακεφαλαίωση	Έσοδα 272.633.316
	Έξοδα 272.296.876
	Πλεόνασμα 336.440

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ

Τοιμηνιαίο περιοδικό

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

73006 Κολυμπάρι-Χανιά

Τηλ.: 0824/22245 - Fax.: 0824/22060

E-mail: oac@otenet.gr

ISSN 1105-7017

Εκδότης - Δ/ντης Συντάξεως:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΕΡΟΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΜΙΧ. ΓΕΩΡΒΑΣΑΚΗΣ Ο.Ε.

Χανιά - Τηλ.: 0821/92482

Ετήσια συνδρομή 1.500 δοχ. - Εξωτερικού 20 δολ.

Εμβάσματα: ΑΤΕ-Χανιά, Λογαρ. 37704003260-96

Τιμή τεύχους 400 δοχ.

Γίνονται δεκτές προαιρετικές εισφορές

Για τα μη ενυπόγραφα κείμενα την ευθύνη
έχει ο Διευθυντής Συντάξεως

Παρακαλούμε τους φίλους αναγνώστες να μη λησμονούν, ότι το περιοδικό στηρίζεται στην αγάπη και τη συνδρομή τους. Ευχαριστούμε, όσους είχαν πρόσφατα την ευαισθησία, να προσφέρουν ποσά ανώτερα της συνδρομής.